

**Пояснювальна записка до фінансового плану
ДП "Стивідорна компанія "Ольвія"
на 2021 рік**

1. Загальні відомості

1. Загальні відомості про діяльність підприємства

ДП "Стивідорна компанія "Ольвія" розташоване на лівому березі Дніпро-Бузького лиману в 25 км від м. Миколаєва. Засноване у 1965 році.

Підприємство спеціалізується на переробці сипучих і генеральних (тарно-штучних) вантажів.

ДП "СК "Ольвія" налічує 6 причалів, на яких забезпечується цілодобова обробка транспортних засобів. Загальна довжина причального фронту 1352 м.

Проектна потужність підприємства складає 2570 тис. тонн на рік.

Причали оснащені 22 портальними кранами вантажопідйомністю від 20 до 40 тонн. Підприємство налічує 125 одиниць малої механізації. Портовий флот має у своєму складі 3 службово-допоміжних судна:

1. Буксир "Руслан" потужністю 1200 к.с.;
2. Буксир "Витязь" потужністю 1200 к.с.;
3. Буксир "Капітан Гисич" - потужністю 2310 к.с.

Площа землі складає 141,5 га.

Площа складських територій:

- відкритих - 186,9 тис. кв.м
- закритих - 19,6 тис. кв.м

Основною метою діяльності підприємства є задоволення державних і суспільних потреб у завантаженні, розвантаженні і обслуговуванні суден, які заходять в порт зі спеціальними, експортно-імпортними, транзитними і каботажними вантажами, у транспортно-експедиційних і складських операціях з вантажами, у перевалці вантажів на морський транспорт з інших видів транспорту і зворотно, а також у перевезенні вантажів і пасажирів, пошти, багажу на суднах порту.

ДП СК "Ольвія" не має заборгованості із заробітної плати, своєчасно розраховується з бюджетом, пенсійним фондом, за енергоносії.

1.2. Аналіз структури та динаміки обсягів переробки вантажів (тис. тонн)

Види вантажу	Звіт за 2019 р.	Фінансовий план на 2020 р.	Очікувані показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у % до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у % до плану 2020 р.	План на 2021 р. у % до звіту за 2019 р.
Переробка вантажів за номенклатурою вантажу (тис. тон), усього:	1606,3	1800,0	1775,6	1800,0	101,4	100,0	112,1
Зовнішньоторговельні вантажі	1577,3	1780,0	1769,6	1798,0	101,6	101,0	114,0
у тому числі:							
- чорні метали	397,6	600,0	444,2	440,0	99,1	73,3	110,7
- інші МБМ	729,0	870,0	565,3	537,0	95,0	61,7	73,7
- зернові вантажі	146,3	90,0	152,0	110,0	72,4	122,2	75,2
- харчові вантажі	73,7	-	48,6	135,0	277,8	-	183,2
- інші тарно-штучні вантажі	48,4	80,0	58,9	56,0	95,1	70,0	115,7
- інша продукція лісової та деревообробної промисловості (тріска технологічна)	32,6	-	30,0	-	-	-	-
- продукція хімічної промисловості	57,6	140,0	24,4	20,0	82,0	14,3	34,7
- вугілля, сланці, шихта, торф навалом	90,3	-	443,4	500,0	112,8	-	553,7
- контейнери	1,8	-	2,8	-	-	-	-
Транзит	7,1	20,0	3,0	2,0	66,7	10,0	28,2
у тому числі:							
- інші МБМ	7,1	20,0	3,0	2,0	66,7	10,0	28,2
Каботаж	10,8	-	2,5	-	-	-	-
у тому числі:							
- чорні метали	10,8	-	2,5	-	-	-	-
Не пов'язані з морським вантажообігом	11,1	-	0,5	-	-	-	-

В проекті фінансового плану на 2021 рік заплановано обсяг вантажопереробки в розмірі 1800,0 тис. т. Вантажопереробка залишилась на рівні запланованої на 2020 рік, проте відбулись зміни в номенклатурі вантажів.

Зростання вантажопереробки проти очікуваних показників 2020 року та проти звіту за 2019 рік складає 1,4 % та 12,1% відповідно. В проекті фінансового плану на 2021 рік вантажопереробка залишилась на запланованому рівні 2020 року, проте відбулись зміни в номенклатурі вантажів. В запланованій вантажопереробці на 2021 рік було зменшено перевалку експортної глини в країни Італії та Іспанії у

зв'язку з карантинними та обмежувальними заходами, викликаними пандемією поширення коронавірусу (COVID-19), зменшено перевалку імпортного вантажопотоку мінеральних добрив через нестабільність на українському ринку. В свою чергу в 2019 році вдалось залучити додатковий вантажопотік імпортного вугілля для ТОВ "Метінвест-Шіппінг". Тому в 2021 році планується переробити 500 тис. тонн вказаного вантажу.

Наказом Міністерства інфраструктури України від 20.04.2015 №146 (у редакції наказу Мінінфраструктури від 30.07.2018 №344) затверджено Стратегічний план розвитку державного підприємства "Стивідорна компанія "Ольвія" на період до 2038 року, розділ 2 "Напрями розвитку", який передбачає певні стратегічні цілі, завдання та прогностичні показники, серед яких зазначено капітальні інвестиції з урахуванням реалізації інвестиційних проектів.

З метою уникнення розбіжностей у стратегічному плані та фінансовому плані підприємства на 2021 рік, для приведення їх у відповідність, після затвердження фінансового плану на 2021 рік на розгляд та затвердження до Міністерства інфраструктури України будуть подані зміни і доповнення до Стратегічного плану розвитку державного підприємства "Стивідорна компанія "Ольвія" на період до 2038 року.

1.3. Аналіз ринку

Основним критерієм, яких характеризує участь ДП "Стивідорна компанія "Ольвія" на ринку портових (транспортних) послуг є технічне оснащення, географічне розташування та конкурентна середа регіону.

Відтак, ДП "СК "Ольвія" на ринку обробки вантажів морськими торговельними портами України за результатами 2019 року займає долю ~ 1,0 %:

- з перевантаження будівельних навалювальних вантажів – 20,0 %;
- з перевантаження хлібних вантажів – 0,4%;
- з перевантаження чорних металів – 4,4%.

Доля вантажопереробки ДП "СК "Ольвія" в загальній вантажопереробці портів Дніпро-Бузького басейну складає ~ 4,4 %.

У попередні роки своєї діяльності основною номенклатурою підприємства були чорні метали. Проте, починаючи з 2013 року тенденція експорту українського металу постійно коливається, зовнішній ринок має досить великих конкурентів зі сторони Китаю. Як наслідок, українські виробники постійно шукають можливість скорочення витрат на доставку вантажів до морських портів, зменшення вартості вантажних та супутніх послуг на морських терміналах. Все це призводить до постійних змін портів експорту металопродукції. Разом з цим, власники

вантажопотоків направлені на придбання власних морських терміналів (стивідорних компаній), що призводить до експорту власної продукції через власні збутові центри. Внаслідок цього, один із основних клієнтів підприємства ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" переорієнтував вантажопотік прокату чорних металів на власну стивідорну компанію в Миколаївському МТП та на власний складський термінал, який розташовано в Південному МТП (назва до перейменування – Южний МТП).

Відповідно до цього, ДП "СК "Ольвія" постійно веде роботу в напрямку пристосування до ринкових умов тарифного регулювання, розширення спектру надання послуг, в т.ч. якісно та "під ключ". Посилена робота в напрямку диверсифікації та пошуку альтернативних вантажів, які відповідно до специфіки підприємства можливо обробляти.

Відповідно до змін, які відбулись із відгалуженням Криворізького металу, з 2014 року новими у складі вантажної бази стали мінерально-будівельні вантажі (глина). В рамках дефіциту потужностей, впродовж 2015-2017 рр. підприємством обробляються за різними технологічними схемами зернові вантажі та продукти їх перемолу. Слід зауважити, що в 2018 році було введено в експлуатацію та включено до складу порту із присвоєнням статусу портового оператора морський термінал "ЄВТ", з яким за своїми технічними можливостями ДП "СК "Ольвія" не може конкурувати в швидкості, якості й іншим вимогам до зберігання та перевалки зернових вантажів. З кінця 2017 року відновлені поставки прокату чорних металів (заготовка металева) за клієнтом ТОВ "Метінвест-Шіппінг". У 2018 році за даним клієнтом було розширено номенклатуру металопродукції слябами, листами в пачках і неупакованими та сталі в рулонах. В кінці 2018 року залучено поставки імпорتنих мінеральних добрив. На протязі 2019 року налагоджено вантажопотік імпортного вугілля для ТОВ "Метінвест-Шіппінг". Також в 2019 році розширився відсоток поставок імпортного обладнання.

В 2020 році очікувані обсяги перевалки вантажів за вантажною базою мають зостатись на минулорічному рівні з потенціалом збільшення в межах 3-5% нормального приросту. Однак основним ризиком є нестабільність ситуації на зовнішніх ринках, викликаних пандемією поширення коронавірусу (COVID-19). Зменшення попиту на українську продукцію в карантинних та обмежувальних умовах несе ризик форс-мажорних обставин із зривами укладених контрактів. Особливо великими ризиками є можливість зменшення поставок експортної глини в країни Італії, Іспанії. Стосовно хлібних вантажів, як вже було сказано, відсоток їх перевалки також може зменшитись з переорієнтацією на сусідні термінали приватної форми власності. Слід означити, що за прогнозами аграріїв можливе скорочення урожаю в межах 10% через несприятливі погодні умови. Як наслідок, в

2020 році підприємство може працювати з невеликими партіями продуктів перемолу зерна (в т. ч. висівки, шрот, ріпак), соєю, ріпаком та горохом.

У 2021 році, порівняно з прогнозом 2020 року, заплановане збереження обсягів перевантаження по основній номенклатурі: мінерально-будівельні вантажі (в межах 500-600 тис. т), чорні метали (в межах 400-500 тис. т з урахуванням налагодження поставок сталі в листах, сталі в рулонах). Обсяг хлібних та харчових вантажів можливий лише в умовах підвищення врожайності до рівня 2018 року та дефіциту потужності в регіоні. Імпорتنний вантажопотік мінеральних добрив за результатами роботи в 2019 показав досить велику нестабільність на українському ринку, тому в 2020 та 2021 році можливе скорочення поставок. Стосовно вантажопотоку імпортного вугілля, в умовах завантаженості Південного МТП та залізничної логістики передбачається перевантаження обсягу не менше ніж у 2019-2020 р.р. з перспективою росту.

Розглядаючи перспективи в рості й зміні вантажної бази підприємства, ключовими факторами залишаються оновлення складської інфраструктури та парку перевантажувальної техніки. Дані умови мають збільшити якісні показники та поліпшити зацікавленість клієнтів до послуг підприємства.

Підсумовуючи, можна зробити припущення щодо продовження роботи в напрямку диверсифікації номенклатури вантажів, адже можливість обробки широкої номенклатури вантажів має стратегічно закріпити положення підприємства на внутрішньому ринку портових послуг України та бути універсальним і пристосованим підприємством до будь-яких змін.

2. Формування доходної частини фінансового плану

В нижченаведеній таблиці представлені результати аналізу доходів підприємства за видами діяльності.

Аналіз структури та динаміки доходів за видами діяльності (тис. грн)

Види вантажу	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікувані показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг тощо усього	277800	355185	296972	329880	111,1	92,9	118,7
Навантажувально-розвантажувальні	224991	321962	260149	269642	103,6	83,7	119,8

роботи							
Зберігання вантажів	21035	3517	7483	22057	294,8	627,2	104,9
Додаткові послуги з навантажувально-розвантажувальних робіт	8805	5444	5262	12010	228,2	220,6	136,4
Послуги портового флоту	18013	20696	21045	21877	104,0	105,7	121,5
Інші збори	1597	1821	2130	2129	100,0	116,9	133,3
Інші доходи	3359	1745	903	2165	239,8	124,1	64,5

Виходячи з таблиці бачимо, що проти очікуваних показників 2020 року та фактичних показників 2019 року заплановано зростання чистого доходу в 2021 році на 11,1% та 18,7% відповідно за рахунок збільшення вантажопереробки на 1,4% та 12,1 %, росту курсу долара США на 4,6% та 14,9 % (плановий курс на 2021 р. – 29,7 грн/дол. США, середньо очікуваний курс за 2020 р. - 28,39 грн/дол. США, фактичний курс за 2019 р. – 25,85 грн/дол. США) та збільшення кількості послуг зберігання та додаткових послуг з НРР для хлібних вантажів за рахунок критого зберігання цієї групи вантажів. Проти плану на 2020 рік відбувається зниження чистого доходу на 7,1 % внаслідок зміни в номенклатурі вантажів (збільшення перевалки сипучих вантажів, а саме імпортного вугілля, тариф на НРР якого є меншим ніж на тарно-штучні вантажі) та зменшення запланованого курсу долара США на 2021 рік (в плані на 2020 рік закладено курс долара США на рівні 30,5 грн/дол. США).

Сьогодні ринкові відносини підвищують динамічність процесів конкурентної боротьби на ринку портових послуг. За останні роки відбулася різка зміна основних факторів забезпечення стабільного розвитку морських портів держави, на перший план вийшли економічна та політична кризи на фоні воєнних дій на сході країни, а на початку 2020 року додалася ще й економічна криза, викликана обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). Це суттєво позначилося на обсягах вантажообігу, структурі переробки вантажів та інших показниках.

Також щорічно державні стивідорні компанії втрачають вантажопотоки на користь приватних стивідорних компаній і терміналів, які мають більш сучасне обладнання та нижчі накладні витрати ніж у державних підприємств. Однак, незважаючи на будівництво приватними компаніями сучасних терміналів, порти України залишаються, як і раніше, мало конкурентоспроможними через високі тарифні ставки й портові збори, недосконалий митний контроль, погану логістику та інше. Загалом, незважаючи на сьогоднішній надлишок портових потужностей (у зв'язку зі скороченням обсягів перевезень в останні роки, морські порти України

мають сьогодні резерви пропускну́ї спроможності у розмірі приблизно 33%) і вигідне географічне розташування України, наші порти продовжують втрачати вантажопотоки.

Логічним наслідком лібералізації ринку стивідорних послуг в українських морських портах стало зниження рівня ставок за виконання цих робіт через зростання конкуренції серед стивідорів на тлі падіння загальних обсягів вантажообігу.

Так, в умовах, які диктує ринок, для недопущення падіння вантажопотоку та переорієнтації його на причали приватних стивідорних компаній, для надання конкурентних тарифів ДП "СК "Ольвія" вимушене знижувати свої тарифні ставки. Зокрема, було встановлено комплексну ставку на перевантаження чорних металів, інших тарно-штучних вантажів, знижено ставку на перевалку імпортованих мінеральних добрив, а також впроваджені диференційні комплексні ставки на перевантаження мінерально-будівельних матеріалів (глини) в залежності від збільшення обсягів переробки вантажів.

Збільшення запланованих доходів від навантажувально-розвантажувальних робіт, зберігання вантажів, додаткових послуг з НРР, послуг портового флоту проти очікуваних показників 2020 року та звіту за 2019 рік відбулося за рахунок збільшення загальної вантажопереробки, зростання обсягу вантажів, які потребують додаткових послуг при обробці (зернові та харчові вантажі), а також зростання курсу долара США. Інші доходи зросли проти очікуваних за 2020 рік за рахунок планування доходів на роботу суден флоту (портового) ДП "СК "Ольвія" для розбивки льоду, а також погодинної роботи портового флоту.

У структурі доходів від реалізації продукції значну частку займають доходи з робіт, пов'язаних з обробленням вантажів – 92,1%.

Аналіз динаміки середньої доходної ставки від навантажувально-розвантажувальних робіт за 1 тонну, грн.

Показники	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікувані показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
сипучі вантажі	1146,5	1120,0	1267,2	1304	102,9	116,4	113,7
генеральні вантажі	459,8	680,0	508,4	496	97,6	72,9	107,9
Середня доходна ставка	140,1	178,9	146,5	149,8	102,3	83,7	106,9
Курс долара США	25,85	30,5	28,39	29,7	104,6	97,4	114,9
Середня доходна ставка у доларах США	5,4	5,9	5,2	5,0	96,2	84,7	92,6

Середня доходна ставка за переробку 1 тонни вантажів на 2021 рік становить 149,8 грн/т, що більше очікуваної у 2020 році на 2,3 %, фактичної за 2019 рік – на 6,9 %. Проти плану на 2020 рік ставка знижується на 16,3 % внаслідок зменшення частки генеральних вантажів, які мають більш високий тариф на виконання навантажувально-розвантажувальних робіт.

Далі проведемо факторний аналіз запланованих доходів підприємства та результати зведемо в таблицю.

Факторний аналіз зростання запланованих доходів у 2021 році в порівнянні з плановими та очікуваними доходами 2020 року

Показники	один. вим.	2020р. план	2020р. очікуваний	Проект фін. плану на 2021р.	Відхилення			
					2021 р. план до очікуваного 2020р.			
					Всього, %	Всього, тис. грн	За рахунок	
ціни, тис. грн	об'ємів, тис. грн							
Навантажувально-розвантажувальні роботи	тис. грн	321962	260149	269642	103,6	9493	5922	3571
Зберігання вантажів	тис. грн	3517	7483	22057	294,8	14574	13954	620
Додаткові послуги з НРР	тис. грн	5444	5262	12010	228,2	6748	1109	5639
Послуги портового флоту пов'язані з НРР	тис. грн	20696	21045	21877	104,0	832	540	292
Інші збори	тис. грн	1821	2130	2129	100,0	-1	-36	35
Інші доходи	тис. грн	1745	903	2165	239,8	1262	71	1191
Чистий дохід від реалізації, всього	тис. грн	355185	296972	329880	111,1	32908	21560	11348

Виходячи з вищенаведеного факторного аналізу, можна відзначити, що чистий дохід від реалізації зростає проти очікуваного 2020 року на 32 908 тис. грн (на 11 348 тис. грн – за рахунок збільшення обсягів вантажопереробки, на 21 560 тис. грн – за рахунок росту курсу долара США). В 2021 році зростають доходи від зберігання за рахунок збільшення обсягів критого зберігання вантажів (зернові та харчові вантажі).

Цінова політика підприємства ґрунтується на ст. 21 Закону України "Про морські порти України", згідно якої послуги, що надаються у морському порту, крім спеціалізованих, є вільними та визначаються договором між суб'єктом господарювання, який надає відповідні послуги, та їх замовником. Протягом 2019 року та у I кварталі 2020 року ДП "СК "Ольвія" поступово приводились тарифи на навантажувально-розвантажувальні роботи по основним видам вантажів (глина,

металопродукція) до ринкового рівня в умовах жорсткої конкуренції з портовими операторами як державної, так і приватної форм власності.

З 15.07.2014 р. за вільними тарифами стягується плата за комплекс робіт пов'язаних з обробленням зовнішньоторгівельних, транзитних, каботажних вантажів, зберіганням вантажів, збори і плата за послуги, що надаються суднам. Фінансовий план був складений на підставі прогнозного курсу долара США – 29,7 грн.

Інші операційні доходи на 2021 рік плануються в сумі 4 330 тис. грн, що менше факту 2019 року на 25,9% та очікуваного за 2020 рік на 73,7%. Це зменшення обумовлено тим, що в проекті плану на 2021 рік в порівнянні з фактом 2019 року та очікуваним 2020 роком враховане зниження: доходів від операційної курсової різниці, оскільки в плані на 2021 рік коливання курсу долару США не закладалися; доходів від реалізації оборотних активів через зменшення обсягів реалізації металобрухту (перелік техніки, яка планується до списання, та сума коштів, яку планується отримати від реалізації оборотних активів, подано на сторінках 19-20). Проти плану на 2020 рік планується збільшення інших операційних доходів за рахунок збільшення відшкодування витрат на електроенергію, земельний податок та податок на нерухоме майно ДП "Укроборонсервіс" та отримання плати за надання сервіту на право проходу та проїзду територією ДП "СК "Ольвія" сервітуарієм – ДП "Укроборонсервіс".

Інші доходи заплановані в сумі 3 270 тис. грн, що на 9,4 % та 11,5 % менше запланованих на поточний рік та фактичних за 2019 рік внаслідок зменшення амортизації безоплатно отриманих активів у зв'язку з безоплатною передачею основних засобів ДП "Укроборонсервіс", які були безоплатно отримані від філії "Ольвія" ДП АМПУ, а також зниження доходів від оприбуткування металобрухту через зменшення кількості об'єктів списання основних засобів.

3. Формування витратної частини фінансового плану

Наступним кроком є формування витратної частини фінансового плану.

Аналіз операційних витрат за їх складовими, тис. грн

Показники	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікуванні показки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у % до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у % до плану 2020 р.	План на 2021р. у % до звіту за 2019 р.
Матеріальні витрати, усього в тому числі:	31702	38148	33098	35994	108,7	94,4	113,5

- витрати на сировину і основні матеріали	12013	13932	13089	14104	107,8	101,2	117,4
- витрати на паливо та електроенергію	19689	24216	20009	21890	109,4	90,4	111,2
Витрати на оплату праці	119379	153924	146821	156136	106,3	101,4	130,8
Відрахування на соціальні заходи	24916	33225	31200	33384	107,0	100,5	134,0
Амортизація	40998	40643	39299	38758	98,6	95,4	94,5
Інші операційні витрати	59064	64623	55695	60738	109,1	94,0	102,8
Операційні витрати, усього:	276059	330563	306113	325010	106,2	98,3	117,7

Витрати на паливо та електроенергію, тис. грн

Показники	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікувані показки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
Всього витрати на паливо та електроенергію, тис. грн	19689	24216	20009	21890	109,4	90,4	111,2
Кількість палива, тонн	410,2	407	421	427	101,4	104,9	104,1
Середня ціна 1 кг палива (грн)	24,79	28,0	23,50	25,38	108,0	90,6	102,4
Вартість палива, тис.грн	10168	11396	9894	10837	109,5	95,1	106,6
Кількість електроенергії, тис. кВт/год.	3482	4168	3836	3890	101,4	93,3	111,7
Середня ціна 1 кВт/год електроенергії (грн)	2,33	2,573	2,182	2,357	108,0	91,6	101,2
Вартість електроенергії, тис.грн	8112	10724	8370	9169	109,5	85,5	113,0
Кількість пелетів, тис. тон	0,453	0,545	0,53	0,53	100,0	97,2	117,0
Середня ціна 1 т пелетів для опалення (грн)	3110	3846	3292	3555	108,0	92,4	114,3
Вартість пелетів, тис.грн	1409	2096	1745	1884	108,0	89,9	133,7

Операційні витрати збільшились проти очікуваних витрат за 2020 рік на 6,2%, проти звіту за 2019 рік – на 17,7%. Збільшення операційних витрат, в першу чергу, обумовлено зростанням індексу цін виробників і мінімальної заробітної плати.

Матеріальні витрати заплановані виходячи зі зміни номенклатури вантажів, обсягів робіт, послуг та прогнозного індексу цін виробників.

Витрати на паливо в проекті плану на 2021 рік більше проти очікуваних витрат за 2020 рік за рахунок зростання індексу цін виробників. Проти запланованих витрат на паливо на 2020 рік відбулось зниження на 4,9 % за рахунок зменшення закупівельної ціни на дизельне паливо внаслідок здійснення закупівель через електронну систему публічних закупівель ProZorro. Дизельне паливо використовується автотранспортом, гідравлічними перевантажувачами та автобусами, які здійснюють перевезення працівників порту на роботу та з роботи. Ціна 1 кг палива у 1 кварталі 2020 року склала 23,50 грн. З урахуванням прогнозного індексу цін виробників на 2021 рік вартість палива складає 25,38 грн/кг.

Витрати на електроенергію в фінансовому плані на 2021 рік склали 9 169 тис. грн, що на 14,5% менше запланованих на 2020 рік. Зниження витрат відбулось у зв'язку зі зменшенням запланованого на 2021 рік проти планового на поточний рік тарифу на постачання та розподіл електроенергії, який розраховано на підставі діючих тарифів з ТОВ "Миколаївська електропостачальна компанія" та АТ "Миколаївобенерго". Вартість тарифу за 1 тис. кВт/год з урахуванням прогнозного індексу цін виробників – 2 357 грн (ціна за 1 тис. кВт/год на 01.04.2020 – 2 182 грн/кВт). Проти очікуваних за 2020 рік збільшення витрат на електроенергію на 9,5% обумовлено зростанням обсягів вантажопереробки та вартості електроенергії.

Витрати на опалення в 2021 році заплановано в сумі 1 884 тис. грн. Ціна на пелети для модульних котелень запланована на рівні 3 555 грн за 1 тонну, що нижче плану на 2020 рік на 10,1 %. Це пов'язано з пропозицією потенційних учасників процедур закупівель.

Собівартість реалізованих послуг, тис. грн

Статті витрат	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020 р.	Очікуванні показки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Витрати на заробітну плату	103527	137832	131131	139954	106,7	101,5	135,2
2. Відрахування на соціальні заходи	21971	30047	28478	30510	107,1	101,5	138,9
3. Паливо і електроенергія	19056	23732	19325	21176	109,6	89,2	111,1
4. Матеріали	11897	13900	13036	14080	108,0	101,3	118,3
5. Амортизація	40500	40037	38802	38250	98,6	95,5	94,4
6. Інші витрати	33225	48123	40563	43518	107,3	90,4	131,0

1	2	3	4	5	5	7	8
Собівартість реалізованої продукції	230176	293671	271335	287488	106,0	97,9	124,9

Собівартість реалізованих послуг запланована в розмірі 287 488 тис. грн, що є на рівні планового показника на 2020 рік, проти очікуваного показника на 2020 рік собівартість зростає на 6,0% до та 24,9% - проти факту за 2019 рік.

Витрати на оплату праці зросли проти плану, очікуваного 2020 року та проти звіту за 2019 рік на 1,5%, 6,7% та 35,2% відповідно. Збільшення витрат обумовлено зростанням мінімальної заробітної плати згідно макропоказників.

Витрати на матеріали заплановані в сумі 14 080 тис. грн, що більше плану на 2020 рік на 1,3%, очікуваних за 2020 рік – на 8,0%, звіту за 2019 рік – на 18,3%. Це витрати, пов'язані з закупівлею змінно-запасних частин та матеріалів, необхідних для забезпечення безперебійної роботи порталних кранів, технологічних транспортних засобів, обладнання тощо при проведенні навантажувально-розвантажувальних робіт та для забезпечення операційної діяльності ДП "СК "Ольвія". Також в 2018 році від філії "Ольвія" ДП АМПУ були безоплатно отримані залізничні колії, 22 з яких знаходяться в експлуатації з 1965 року, 2 – з 1980 року, 12 – з 1982 року та 15 – з 1988 року. Для забезпечення безпеки руху потягів та підтримання в справному стані залізничних колій, необхідно проводити планово-запобіжні ремонтно-коліїні роботи та заміну конструкцій елементів верхньої будови колій (рейки, скріплення та шпали) у зв'язку з їх зносом. Збільшення витрат на матеріали передбачено з урахуванням фактичних потреб у запасних частинах та сировині (канату металевого) та прогнозного індексу цін виробників на 2021 рік.

Витрати на паливно-енергетичні ресурси у собівартості збільшились проти очікуваних показників 2020 року внаслідок зростання індексу цін виробників, проти фактичних – у зв'язку зі збільшенням вантажопереробки на 12,1%. Проти плану на поточний рік витрати на паливо та електроенергію зменшуються на 10,8% у зв'язку зі зниженням закупівельних цін на паливно-енергетичні ресурси внаслідок проведення тендерних закупівель, що дозволяє обрати учасника з найнижчою ціною пропозиції.

Інші витрати збільшуються в проекті фінансового плану на 2021 рік проти очікуваних за 2020 рік та фактичних за 2019 рік на 7,3 % та 31,0 %, відповідно, внаслідок зростання витрат на ремонт, технічний огляд і послуг сторонніх організацій.

Витрати на ремонт, технічний огляд зросли проти очікуваних за 2020 рік на 7,7%, проти плану на 2020 рік – на 9,4%, проти звіту за 2019 рік – майже у 1,5 рази

внаслідок збільшення обсягів поточного ремонту порталних кранів, які експлуатуються більш ніж 40 років, та зростання індексу цін виробників. Відповідно до вимог «Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальної техніки» (НПАОП 0.00-1.01-07) механізми, що відпрацювали граничний строк експлуатації, з метою визначення можливості їх подальшої експлуатації, повинні пройти позачерговий повний технічний огляд, перед яким необхідне проведення експертного обстеження. За результатами експертних обстежень спеціалізованими експертно-технічними центрами, виявляються дефекти при наявності котрих, у відповідності до вимог «Положення про планово-попереджувальні ремонти перевантажувальної техніки морських портів» та «Правил експлуатації підіймально-транспортного обладнання морських портів» (КНД 31.4.002.-96), «Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів» (НПАОП 0.00-1.01-07), техніка до подальшої експлуатації не може бути допущена. Для можливості усунення дефектів необхідне проведення ремонтних робіт, а також виходячи з досвіду попередніх обстежень, та реального технічного стану механізмів, при проведенні їх ремонтів, необхідна закупівля матеріалів та заміна змінно-запасних частин. Згідно вищезазначених правил для утримання порталних кранів в справному технічному стані у плані передбачено технічний огляд 12 одиниць і здійснення ремонту спеціалізованими підприємствами 5-х порталних кранів, механізмів порталних кранів та грейферів на суму 5 100 тис. грн. З метою утримання та забезпечення безаварійної роботи засобів механізації (автонавантажувачів), автотранспортних засобів (автобусів), обладнання комплексу технологічного забезпечення, ремонтних майстерень, службово-допоміжних суден необхідно виконання графіку планово-попереджувальних робіт та непередбачуваних ремонтів, на що заплановано 2 010 тис. грн.

Витрати на послуги з озброєної фізичної охорони зросли проти очікуваних за 2020 рік та проти звіту за 2019 рік у зв'язку зі зростанням індексу цін виробників на 2021 рік, а також внаслідок збільшення в 2019 році кількості постів Управління поліції охорони в Миколаївській області Національної поліції України після передачі майна філії "Ольвія" ДП АМПУ на баланс ДП "СК "Ольвія".

Витрати на послуги залізниці збільшились за рахунок зростання вартості послуг.

Витрати на комунальні послуги, організаційно-технічні послуги та витрати на охорону навколишнього середовища збільшились проти плану на 2020 рік, очікуваних за 2020 рік та звіту за 2019 рік з урахуванням прогнозного індексу цін виробників на 2021 рік та вже наявних комерційних пропозицій на розробку звіту з оцінки впливу діяльності підприємства на довкілля, послуги із збирання та

утилізацію відходів та проведення хімічного контролю зворотних вод, які скидаються до Бузького лиману.

Адміністративні витрати, тис. грн

Статті витрат	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020р.	Очікуванні показ-ки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019р.
Адміністративні витрати , усього:	21371	25550	23436	25765	109,9	100,8	120,6
Витрати на утримання апарату управління	13152	16666	14911	16502	110,7	99,0	125,5
Витрати за професійні і аудиторські послуги	355	765	421	410	97,4	53,6	115,5
Витрати на утримання основних засобів	162	280	170	180	105,9	64,3	111,1
Витрати на зв'язок	149	160	159	168	105,7	105,0	112,8
Податки, збори	5863	5974	6099	6734	110,4	112,7	114,9
Плата за послуги банків	831	775	780	835	107,1	107,7	100,5
Інші витрати	859	930	896	936	104,5	100,6	109,0
в т. ч.: витрати, пов'язані з використанням службових автомобілів	490	532	454	472	104,0	88,7	96,3

В проекті фінансового плану на 2021 рік адміністративні витрати передбачаються у сумі 25 765 тис. грн, що в межах плану на поточний рік, проте більше очікуваних за 2020 рік та фактичних за 2019 рік на 9,9 % та 20,6 % відповідно.

Витрати на утримання апарату управління збільшуються проти очікуваних показників 2020 року на 10,7%, проти звіту за 2019 рік – на 25,5 % за рахунок збільшення фонду оплати праці внаслідок підвищення мінімальної заробітної плати і, відповідно, посадових окладів згідно з умовами Галузевої угоди та колективного договору.

Витрати на професійні і аудиторські послуги на 2021 рік заплановані у сумі 410 тис. грн. У витратах на аудиторські послуги передбачено проведення аудиту фінансової звітності ДП "СК "Ольвія", що обумовлено законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". У витратах на консалтингові послуги передбачено консультування з питань бухгалтерського обліку та роз'яснення правових актів, пов'язаних з порядком оподаткування в Україні та застосуванням чинного законодавства, та можливого переходу на міжнародні стандарти.

Також в проекті фінансового плану на 2021 рік заплановані кошти (рядок 1045) на оплату консультаційних послуг з питань програмного забезпечення та послуг з проведення оцінки системи управління якістю підприємства.

Податки, збори збільшились проти плану на поточний рік, очікуваних показників 2020 року та фактичних за 2019 рік на 12,7 %, 10,4 % та 14,9 %, відповідно, у зв'язку зі зростанням земельного податку (через проведення в 2020 році нормативної грошової оцінки земельної ділянки) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (через прогнозне підвищення мінімальної заробітної плати з 01 січня 2021 року).

Інші витрати складають 936 тис. грн, що у межах плану на 2020 рік.

Витрати на збут, тис. грн

	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020р.	Очікувані показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
Витрати на збут, усього:	666	738	776	480	61,9	65,0	72,1
в тому числі:							
реклама	61	160	135	25	18,5	15,6	41,0
витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи	566	492	562	388	69,0	78,9	68,6
амортизація	19	10	10	10	100,0	100,0	52,6
інші витрати	20	76	69	57	82,6	75,0	285,0

В проекті фінансового плану на 2021 рік витрати на збут зменшуються проти очікуваних показників 2020 року, плану на поточний рік та факту за 2019 рік на 38,1 %, 35,0 % та 27,9 %, відповідно, внаслідок оптимізації штатної структури у стратегічному відділі через зменшення обсягів робіт (передача ДП "СК "Ольвія" в концесію). Витрати на рекламу заплановані в межах до 0,5 % від чистого прибутку попереднього року.

Інші операційні витрати, тис. грн

Показники	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020р.	Очікувані показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Інші операційні витрати, усього:	25497	10621	11065	11377	102,8	107,1	44,6
Витрати від операційної курсової різниці	11174	-	9	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати на благодійну допомогу	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резерву сумнівних боргів	1080	-	352	-	-	-	-
Інші операційні витрати	13243	10621	10704	11377	106,3	107,1	85,9
Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти	222	40	30	40	133,3	100,0	18,0
Собівартість реалізованих виробничих запасів	1651	17	499	100	20,0	588,2	6,1
Штрафи, пені, неустойки	251	-	92	-	-	-	-
Витрати на утримання об'єктів соціальної інфраструктури	224	236	217	232	106,9	98,3	103,6
Інші витрати	10895	10328	9866	11005	111,5	106,6	101,0
в т.ч.: перерахування профкому (ряд. 1086/6)	2630	6100	4000	6100	152,5	100,0	231,9
інші витрати (ряд.1086/12)	1784	976	1686	1546	91,7	158,4	86,7

Інші операційні витрати заплановані в сумі 11 377 тис. грн, що більше очікуваних показників 2020 року та плану на поточний рік на 2,8 % та 7,1 %, відповідно. Проти фактичних за 2019 рік інші операційні витрати менше на 55,4 % оскільки при складанні проекту фінансового плану на 2021 рік не враховуються коливання курсу долару США, тому не плануються витрати від операційних курсових різниць. Також знижується собівартість реалізованих виробничих запасів внаслідок зменшення кількості об'єктів списання основних засобів у 2021 році.

Згідно з умовами колективного договору перерахування профкому на утримання профкому, соціально-культурну роботу, фізкультурні та оздоровчі заходи передбачені на рівні до 10 % від фонду оплати праці. В проекті фінансового плану на 2021 рік передбачено 3,94% від планового ФОП (в плані на 2020 рік – 4 %, очікувано в поточному році – 2,76%, фактично за 2019 рік – 2,09%).

Розшифрування інших витрат (ряд. 1086/12), тис. грн

Показники	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020р.	Очікуванні показники 2020 р.	Проект фін. плану на 2021р.	План на 2021 р. у %% до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
інші витрати (рядок 1086/12) всього	1784	976	1686	1546	91,7	158,4	86,7
в т.ч.: - членські внески, всього	88	520	255	196	76,9	37,7	222,7

<i>в т.ч.:</i> <i>Союз промисловців і підприємців Миколаївської області</i>	8	9	9	10	111,1	111,1	125,0
<i>АПУ «Укрпорт»</i>	79	206	206	181	87,9	87,9	229,1
<i>Регіональна торгово-промислова палата</i>	1	5	5	5	100,0	100,0	500,0
<i>Інші організації</i>	-	300	35	-	-	-	-
- інші, в т.ч.:	1696	456	1432	1350	94,3	296,1	79,6
внутрішній оборот	1022	-	1011	1000	98,9	-	97,8

Членські внески заплановано в сумі 196 тис. грн, що менше очікуваних показників 2020 року та планових на поточний рік на 23,1 % та 62,3 %, проте більше фактичних за 2019 рік у 2,2 рази. ДП "СК "Ольвія" є членом Союзу промисловців і підприємців Миколаївської області, Регіонально-промислової палати та Асоціації портів України «Укрпорт».

В 2018 році від філії "Ольвія" ДП АМПУ були безоплатно отримані об'єкти водопостачання та водовідведення, які знаходяться в експлуатації вже більше 35 років і мають великий відсоток зносу. Сильна корозія трубопроводу в процесі операційної діяльності призводить до аварійних ситуацій на водопроводі, підмиву ґрунтів, втрати води. В бухгалтерському обліку ці втрати води, а також надання послуг службою головного енергетика стороннім організаціям відображаються в складі інших операційних витрат як "внутрішній оборот". В проекті фінансового плану на 2021 рік вищезазначена стаття витрат планується на рівні фактичних за 2019 рік та очікуваних в 2020 році.

Фінансовим планом на 2020 рік та проектом плану на 2021 рік передбачено здійснити капітальні ремонти ділянок водопроводу в сумах 1 000 тис. грн відповідно, задля зменшення втрат води і, відповідно, інших операційних витрат в частині "внутрішній оборот".

Витрати на охорону праці на 2021 рік заплановані у розмірі 770 тис. грн, що складає 0,5 % від фонду оплати праці за 2020 рік:

Фонд оплати праці за 2020 рік, тис. грн	0,5% від фонду оплати праці за 2020 рік, тис. грн	Заплановані витрати на охорону праці у 2021 році, тис. грн
153924	770	1995

Розподіл за статтями витрат

Код рядка у проекті фінплану	Найменування статті витрат	Заплановано на 2021 рік всього (тис. грн)
1011, 1016, 1018	Витрати на охорону праці в складі собівартості	1995

Зазначені кошти планується направити на виконання наступних заходів:

№ з/п	Найменування статті витрат	Заплановано на 2021 рік (тис. грн)
1.	Навчання посадових осіб та спеціалістів з питань охорони праці	25
2.	Придбання та обслуговування спецодягу, спецвзуття, інших засобів індивідуального захисту працівників, їх випробування	930
3.	Медичне забезпечення, медичні огляди працівників певних категорій, придбання медичних аптечок	110
4.	Придбання мила та миючих засобів	145
5.	Проведення сертифікації ISO 45001	100
6.	Придбання літератури, знаків безпеки, наочних посібників та комп'ютерних програм (навчання та для перевірки знань) з питань охорони праці	40
7.	Придбання молока та рівноцінних харчових продуктів	150
8.	Проведення атестації робочих місць	100
9.	Інше (заходи передбачені Переліком заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включається до витрат, затвердженим постановою КМУ від 27.06.2003 №994, та комплексними заходами до Колективного договору, які не враховані вище)	395

Чисельність працівників, які мають пройти навчання:

1. Кількість посадових осіб, які повинні проходити навчання з питань охорони праці (загальний курс) - 15 осіб;
2. Кількість посадових осіб, які повинні проходити спеціальне навчання з питань охорони праці (всього) – 105 осіб;
3. Кількість працівників, які виконують операції з небезпечними вантажами – не заплановано.

№ з/п	Вид навчання	Всього працівників, які повинні пройти навчання та перевірку знань у плановому році	Кількість працівників, які повинні пройти навчання та перевірку знань у навчальних центрах	Кількість працівників, які повинні пройти навчання та перевірку знань на підприємстві	План витрат (тис. грн)
1	Навчання з питань охорони праці посадових осіб (загальний курс)	15	-	15	-
2	Навчання з питань охорони праці посадових осіб, на яких покладено обов'язок організації робіт з підвищеною безпекою, та працівників зайнятих на роботах з підвищеною безпекою (рядок 1018/11)	105	10	95	25
3	Навчання з питань перевезення небезпечних вантажів (код рядка 1018/10, 1049)	-	-	-	-

Окремо слід зазначити, що в проекті фінансового плану на 2021 рік не заплановано витрати на спеціальне навчання (*навчання працівників з питань перевезення небезпечних вантажів*), оскільки всі працівники, які здійснюють перевезення небезпечних вантажів, мають сертифікати з терміном дії по **2021 рік** включно.

Витрати на заходи цивільного захисту на 2021 рік заплановані у розмірі 4601 тис. грн, які враховані у рядках: 1011 - 1018, 1049 фінансового плану.

№ з/п	Найменування статті витрат	Заплановано на 2021 рік (тис. грн)
1.	Утримання систем оповіщення, продукції протипожежної та аварійно-рятувального призначення, майна для забезпечення аварійно-рятувальних служб та формувань цивільного захисту	483
2.	Виконання робіт протипожежного призначення	4100
3.	Утримання захисних споруд цивільного захисту	10
4.	Навчання з питань цивільного захисту	8

В своїй діяльності ДП "СК "Ольвія" дотримується обмежувальних заходів (санкцій), визначених у рішеннях Ради національної безпеки і оборони України:

— від 28.04.2017 "Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)", введеного в дію указом Президента України від 15.05.2017 № 133/2017;

— від 21.06.2018 "Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)", введеного в дію Указом Президента України від 21.06.2018 № 176/2018.

В проекті фінансового плану на 2021 рік інші витрати не заплановані у зв'язку з тим, що роботи з розбирання списаної техніки будуть виконуватися за рахунок покупця металобрухту.

План списання на 2021 рік

№ п/п	Назва	Рік випуску	Інв. №	Залишкова вартість (тис. грн)	Витрати від списання (тис. грн)	Доходи від списання (тис. грн)	Маса лому (т)
1	Блок-пункт АЗП	1982	7109	-	-	5,8	2,5
2	Система телевізійного нагляду	2011	64657	-	-	-	-
3	Принтер HP DesignJet T520 36	2014	65413	-	-	-	-
	Всього на I квартал 2021 року:	-	-	-	-	5,8	2,5
4	Автовантажувач Komatsu №112	2008	64078	-	-	21,3	9,3

5	Автовантажувач Komatsu №113	2008	64079	-	-	21,3	9,3
6	Автовантажувач Komatsu FD70-7 двосекційний без кабіни з захисним каркасом №115	2008	64082	-	-	20,4	8,9
7	Автовантажувач Komatsu FD70-7 двосекційний без кабіни з захисним каркасом №116	2008	64083	-	-	20,4	8,9
8	Автовантажувач Komatsu FD70-7 двосекційний без кабіни з захисним каркасом №119	2008	64086	-	-	20,4	8,9
	Всього на II квартал 2021 року:	-	-	-	-	103,8	45,3
9	Автопогрузчик Komatsu FD 100-8 TFV 5.5 №120	2008	64092	-	-	28,6	12,4
10	Автопогрузчик Komatsu FD 100-8 TFV 5.5 №121	2008	64093	-	-	28,6	12,4
11	Автопогрузчик Komatsu FD 100-8 TFV 5.5 №122	2008	64094	-	-	31,7	13,8
12	Автопогрузчик Komatsu FD 100-8 TFV 5.5 №124	2008	64096	-	-	31,7	13,8
	Всього на III квартал 2021 року:	-	-	-	-	120,6	52,4
	Всього на 2021 рік:	-	-	-	-	230,2	100,2

Рівень оплати праці, тис. грн

Показники	Звіт за 2019 р.	Фін. план на 2020р.	Очіку- ванні показ- ки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у %% до очікуван 2020 р.	План на 2021 р. у %% до плану 2020 р.	План на 2021 р. у %% до звіту за 2019 р.
1. Фонд оплати праці штатних працівників, тис.грн.	125600	152440	144854	154652	106,8	101,5	123,1
2. Витрати на оплату праці всіх працівників	119379	153924	146821	156136	106,3	101,4	130,8
3. Середньооблікова чисельність всіх працівників, осіб	606	702	647	652	100,8	92,9	107,6
4. Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	599	700	645	650	100,8	92,9	108,5
5. Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн	17474	18148	18715	19827	105,9	109,3	113,5

6. Середньомісячні витрати на оплату праці одного працівника, грн	16416	18272	18910	19956	105,5	109,2	121,6
7. Продуктивність праці, тис. грн./1 штатного працівника	463,8	507,4	460,4	507,5	110,2	100,0	109,4
8. Продуктивність праці, тис. грн./1 працівника	458,4	506,0	459,0	506,0	110,2	100,0	110,4

У 2021 році фонд оплати праці штатних працівників збільшується в порівнянні з очікуваним за 2020 рік, з планом на 2020 рік та звітом за 2019 рік на 6,8 %, 1,5 % та 23,1 %, відповідно, у зв'язку зі зростанням мінімальної заробітної плати і, відповідно, збільшенням розміру посадових окладів (тарифів) згідно з умовами Галузевої угоди та колективного договору.

Середньооблікова кількість штатних працівників у плані 2021 року становить 650 осіб, що на 7,1 % менше ніж у плані на 2020 рік. Чисельність працівників зменшується через зменшення обсягів робіт, внаслідок чого проведено оптимізацію штатної структури підприємства – виключено вакантні посади, які довгий час не були затребувані. Усі працівники зайняті повний робочий день, у відпустках з ініціативи адміністрації без збереження заробітної плати працівники підприємства не перебували. Діюча система оплати праці і матеріального заохочення працівників дозволяє забезпечити високий рівень середньої заробітної плати. Заборгованості із заробітної плати підприємство не має.

Продуктивність праці в проекті фінансового плану на 2021 рік на рівні запланованої на 2020 рік. Проти очікуваних показників 2020 року та фактичних за 2019 рік продуктивність праці збільшується за рахунок зростання планового чистого доходу від реалізації.

Рівень технічної озброєності підприємства, ефективність застосовуваної технології, енергооснащеність праці, організація праці і виробництва, дієвість застосовуваних систем стимулювання, навчання кадрів сприяють підвищенню продуктивності праці, яка в свою чергу забезпечує ріст обсягів робіт і послуг.

Поточне керівництво ДП "СК "Ольвія" здійснює директор Олейник Р.М., призначений наказом Міністерства інфраструктури України від 26.06.2016 за №89-О на посаду виконуючого обов'язки директора підприємства та затверджений на посаду директора наказом Міністерства інфраструктури України від 02.05.2019 за №30-О, який організує виробничо-господарську, соціально-побутову діяльність, забезпечує виконання завдань підприємства, передбачених законодавством і Статутом підприємства.

Посадовий оклад директора державного підприємства «Стивідорна компанія «Ольвія» розраховано відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.1999 №859 «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних

підприємств» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року №1034) з урахуванням Показників визначення розміру посадового окладу керівника підприємства, заснованого на державній, комунальній власності, та встановлений у Контракті з директором державного підприємства "Стивідорна компанія "Ольвія" №18-III від 02.05.2019 у розмірі 210 000 грн на місяць.

У 2021 році відповідно до умов преміювання керівника, згідно Контракту, та враховуючи темпи зменшення чистого прибутку, розмір винагороди за ефективне управління майном запланований у розмірі 420 тис. грн (2 посадових оклади).

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 № 334 встановлені обмеження місячного розміру заробітної плати керівника підприємства. Оскільки, ми не можемо спрогнозувати перебіг гострої респіраторної хвороби COVID-19 то, в проекті фінансового плану на 2021 рік не закладаються такі обмеження. В разі продовження/поновлення дії карантину у 2021 році норма з обмеження заробітної плати керівника підприємства буде застосована та відображена у фактичних показниках 2021 року.

Посадовий оклад, грн./міс	Матеріальна допомога на оздоровлення, грн	Винагорода за підсумками роботи за рік, грн	Винагорода за ефективне управління майном, грн	Всього ФЗП у 2021 р., тис. грн	Всього витрати на оплату праці у 2021р., тис. грн	Середньомісячна заробітна плата у 2021 р., грн	Середньомісячні витрати на оплату праці у 2021 р., грн
210000	210000	210000	420000	3990	3570	332500	297500

На підприємстві своєчасно складаються та подаються в установленому порядку Уповноваженому органу управління фінансові плани на кожний наступний рік, щоквартальна та річна фінансова звітність, а також звіти про виконання фінансового плану підприємства.

Розірваних контрактів з керівниками не було.

Стан дебіторської та кредиторської заборгованості

Дебіторська заборгованість (тис. грн)

№ з/п	Показники	Станом на 01.01.2020 р.	Станом на 01.04.2020 р.
1	За товари, роботи та послуги,	21360	11101
	<i>в т. ч. прострочена</i>	8653	566
2	З бюджетом	6175	4247
3	Інша	7706	7096
	Усього	35241	22444

Дебіторська заборгованість станом на 01.04.2020 року у порівнянні зі станом на 01.01.2020 року зменшилась на 36,3 %. Прострочена дебіторська заборгованість станом на 01.04.2020 року становить 566 тис. грн. Така заборгованість виникла у

зв'язку з недотриманням термінів сплати згідно договірних зобов'язань (ТОВ "Сігейтс" – 399,7 тис. грн, інші покупці – 166,5 тис. грн).

Кредиторська заборгованість (тис. грн)

№ з/п	Показники	Станом на 01.01.2020 р.	Станом на 01.04.2020 р.
	Поточні зобов'язання за розрахунками:		
1	З одержання авансів на виконання послуг	4004	6140
2	З бюджетом	6073	12018
3	Зі страхування	784	1732
4	З оплати праці	4415	7168
5	Інші поточні	4934	3817
	Усього,	20210	30875
	в т. ч. прострочена	-	-

Кредиторська заборгованість станом на 01.04.2020 року становить 30 875 тис. грн, у порівнянні зі станом на 01.01.2020 року відбулось зростання заборгованості на 52,8 % через збільшення зобов'язань перед бюджетом, термін сплати яких – квітень-травень 2020 року. Простроченої кредиторської заборгованості ДП "СК "Ольвія" не має.

Аналіз показників рентабельності підприємства

Найменування показника	Оптимальне значення	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікувані показ-ки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	Зміни, %		
						План на 2021 р. - очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. - план 2020 р.	План на 2021 р. - звіт за 2019 р.
Рентабельність активів	Збільшення	1,1	5,3	1,4	2,0	0,6	-3,3	0,9
Рентабельність власного капіталу	Збільшення	1,1	5,6	1,5	2,2	0,7	-3,4	1,1
Рентабельність діяльності	Збільшення	1,8	6,5	2,2	2,7	0,5	-3,8	0,9

У проекті фінансового плану на 2021 рік показники рентабельності змінюються наступним чином:

- рентабельність діяльності підприємства порівняно з плановим показником зменшується на 3,8% та становить 2,7%; порівняно з прогнозним на 2020 рік та фактичним за 2019 рік – зростає на 0,5% та 0,9% відповідно;

- рентабельність активів порівняно з плановим показником зменшується на 3,3% та становить 2,0%; порівняно з прогнозним на 2020 рік та фактичним за 2019 рік – зростає на 0,6% та 0,9% відповідно;

- рентабельність власного капіталу порівняно з плановим показником зменшується на 3,4% та становить 2,2%; порівняно з прогнозним на 2020 рік та фактичним за 2019 рік – зростає на 0,7% та 1,1% відповідно.

Оскільки коефіцієнти рентабельності активів та власного капіталу розраховуються виходячи із показника чистого прибутку підприємства, який в проекті фінансового плану на 2021 рік зменшився проти плану на 2020 рік у 2,6 рази, то відбулось і зниження вищевказаних коефіцієнтів також у 2,6 рази.

Показник рентабельності діяльності розраховується виходячи із показника чистого прибутку та чистого доходу від реалізації продукції. Провівши факторний аналіз рентабельності діяльності за плановий 2021 рік порівняно з планом на 2020 рік (розглянуті фактори першого рівня чистий дохід від реалізації продукції та витрати підприємства), зроблені наступні висновки: загальне зниження рівня рентабельності на 3,8% у плановому 2021 році відбувається під впливом зменшення чистого доходу від реалізації продукції на 7,1% та зміни витрат на 2,7%. Тобто, основний вплив здійснює показник рівня чистого доходу, який падає на 7,1% в порівнянні із затвердженим фінансовим планом на 2020 рік внаслідок зміни в номенклатурі вантажів (збільшення перевалки сипучих вантажів, а саме імпортного вугілля, тариф на НРР якого є меншим ніж на тарно-штучні вантажі) та зменшення запланованого курсу долара США на 2021 рік (в плані на 2020 рік закладено курс долара США на рівні 30,5 грн/дол. США). Якщо проводити аналіз всіх доходів і витрат підприємства, які впливають на рівень чистого прибутку, то бачимо, що доходи підприємства в плановому 2021 році знижуються проти планових на 2020 рік на 6,5% (337 480 тис. грн в 2021 році проти 360 972 тис. грн в 2020 році), а витрати підприємства знижуються на 2,7% (328 530 тис. грн проти 337 717 тис. грн). Зменшення доходів (6,5%) за вирахуванням зменшення витрат (2,7%) і відображає зниження коефіцієнта рентабельності діяльності – 3,8%.

Проти очікуваних показників 2020 року заплановано зростання чистого доходу в 2021 році на 11,1% за рахунок збільшення вантажопереробки на 1,4% та росту курсу долара США на 4,6%.

4. Розподіл чистого прибутку

Відповідно до постанови КМУ № 349 від 06.05.2020 року "Про внесення змін до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями" за результатами фінансово-господарської діяльності підприємства починаючи з 1 січня 2020 року передбачено відраховувати до державного бюджету **80%** частини чистого прибутку, що і було враховано в очікуваних показниках 2020 року та планових на 2021 рік. База для нарахування частини чистого прибутку, що відраховується до державного бюджету, розрахована відповідно до постанови КМУ № 138 від 23.02.2011 року (зі змінами).

Розподіл чистого прибутку, (тис. грн)

Показники	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікуванні показ-ки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у % до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у % до плану 2020 р.	План на 2021 р. у % до звіту за 2019р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий прибуток	5091	23255	6600	8950	135,6	38,5	175,8
Відрахування частини чистого прибутку, усього, у тому числі:	(11845)	(29570)	(10536)	(12415)	117,8	42,0	104,8
- до державного бюджету	(11845)	(29570)	(10536)	(12415)	117,8	42,0	104,8
На розвиток виробництва	(384)	(955)	-	(1100)	-	115,2	286,5
Інші фонди у тому числі:	(254)	(37220)	-	(31951)	-	85,8	12579,1
- відрахування до фонду матеріального заохочення	-	(420)	-	(420)	-	100,0	-
- керівнику (2 посадових окладів)	-	(420)	-	(420)	-	100,0	-
- відрахування до фонду соціального розвитку	(254)	(36800)	-	(31531)	-	85,7	12413,8
- на інші цілі в тому числі:	8070	9600	6570	6570	100,0	68,4	81,4
капітал у дооцінках	8070	9600	6570	6570	100,0	68,4	81,4

У проекті фінансового плану на 2021 рік чистий прибуток збільшується проти очікуваного у 2020 році та фактичного за 2019 рік на 35,6 % і 75,8 %, відповідно.

Згідно умов діючого колективного договору передбачено відрахування з частини чистого прибутку на розвиток виробництва до 60% зазначеного прибутку, до інших фондів, з яких фінансуються компенсації на здороження енергоносіїв, утримання житла та забезпечення матеріального заохочення працівників і пенсіонерів порту – залишок коштів після відрахування частини чистого прибутку до державного бюджету. На розвиток виробництва за рахунок чистого прибутку заплановано на 2021 рік – 1 100 тис. грн. Капітальні інвестиції на 2021 рік складають 11 500 тис. грн. та планується їх здійснити за рахунок амортизаційних відрахувань, які становитимуть в плановому році 38 758 тис. грн.

З частини чистого прибутку планується відрахувати 31 951 тис. грн, в тому числі:

- до фонду матеріального заохочення (згідно Наказу МІУ від 10.11.2016 №391)
- 420 тис. грн;

- до фонду соціального розвитку (грошові кошти планується направити на виплату матеріальної допомоги працівникам підприємства у разі звільнення шляхом переведення до концесіонера згідно п. 12 Розділу I Колективного договору ДП "СК "Ольвія") – 31 531 тис. грн.

Залишок нерозподіленого прибутку на кінець 2021 року збільшиться проти запланованого на 2020 рік і складатиме 9 784 тис. грн.

5. Рівень податкового навантаження

Динаміка податків та платежів до бюджетів (тис.грн)

Показники	Звіт за 2019 р.	Фінан. план на 2020 р.	Очікуванні показ-ки 2020 р.	Проект фін. плану на 2021 р.	План на 2021 р. у % до очікуван. 2020 р.	План на 2021 р. у % до плану 2020 р.	План на 2021 р. у % до звіту за 2019 р.
Податки та обов'язкові платежі до держбюджету	54858	86814	53861	60883	113,0	70,1	111,0
Податки до місцевих бюджетів	30137	33906	32950	38535	116,9	113,7	127,9
Єдиний соціальний внесок	27208	32450	29275	37061	126,6	114,2	136,2
Інші платежі (військовий збір)	1997	2340	2250	2658	118,1	113,6	133,1

Платежі до державного бюджету у 2021 році збільшуються проти очікуваних за 2020 рік та фактичних за 2019 рік на 13,0% та 11,0% відповідно. У порівнянні з планом на 2020 рік відбувається зниження виплат до держбюджету на 29,9%. Зменшення відбулося з:

— податку на додану вартість та податку на прибуток – через зменшення чистого доходу від реалізації, що призвело до зменшення бази нарахування ПДВ та податку на прибуток;

— відрахувань частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами через зменшення планового показника чистого прибутку та зниження розміру відсотків відрахувань частини чистого прибутку до держбюджету **до 80 %**. Вказані зміни були прийняті постановою КМУ від 06.05.2020 р. № 349 "Про внесення зміни до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями".

Податки до місцевого бюджету, відрахування єдиного соціального внеску та інші платежі збільшились проти планових показників на 2020 рік, очікуваного 2020 року та проти звіту за 2019 рік за рахунок збільшення фонду оплати праці та

виплати матеріальної допомоги працівникам підприємства у разі звільнення шляхом переведення до концесіонера.

Рівень податкового навантаження

Податкове навантаження з податку на прибуток (%) розраховується за підсумками за рік за формулою: (Податок на прибуток / Доходи) * 100%

Податкове навантаження з податку на прибуток на 2021 рік:

$$\frac{3420 \text{ тис. грн}}{337480 \text{ тис. грн.}} * 100\% = 1,0 \%$$

Податкове навантаження з податку на прибуток на 2020 рік:

$$\frac{7137 \text{ тис. грн}}{360972 \text{ тис. грн.}} * 100\% = 2,0 \%$$

Податкове навантаження з податку на прибуток у плані на 2021 рік зменшилось на 1,0 пункт проти запланованого у 2020 році внаслідок зниження запланованого курсу США на 2021 рік проти планового на 2020 рік, що призвело до зменшення чистого доходу від реалізації продукції і відповідно чистого фінансового результату.

Податкове навантаження з податку на додану вартість (%) розраховується за формулою: (Податок на додану вартість / Доходи) * 100%

Податкове навантаження з податку на додану вартість на 2021 рік:

$$\frac{48064 \text{ тис. грн.}}{330498 \text{ тис. грн.}} * 100\% = 14,5 \%$$

Податкове навантаження з податку на додану вартість на 2020 рік:

$$\frac{47875 \text{ тис. грн.}}{355386 \text{ тис. грн.}} * 100\% = 13,5 \%$$

Податкове навантаження з податку на додану вартість у плані на 2021 рік зросло проти запланованого в 2020 році на 1 пункт у зв'язку зі зменшенням обсягу капітальних інвестицій, що зменшує податковий кредит.

6. Рух грошових коштів

У проекті фінансового плану на 2021 рік грошові кошти на кінець звітного періоду складуть 28 059 тис. грн. Чистий грошовий потік прогнозується у сумі 1 604 тис. грн.

7. Інвестиційна діяльність підприємства

У фінансовому плані на 2021 рік сума загальних капітальних інвестицій складає 11 500 тис. грн. Нижче приведена таблиця з пооб'єктним розшифруванням капітальних інвестицій.

Капітальні інвестиції на 2021 рік

(тис. грн)

	Назва об'єкта	Звіт за 2019 рік	План на 2020 рік	План на 2021 рік	Проект фін. плану на 2021 р. у %% до фін. плану на 2020 р.
1	2	3	4	5	6
	Капітальні інвестиції, усього, в тому числі:	25517	28850	11500	39,9
1.	Капітальне будівництво в т.ч. по основних об'єктах	3254	-	-	-
1.1	Будівництво автомобільних ваг	3254	-	-	-
2.	Придбання/виготовлення основних засобів в т.ч. по основних об'єктах	6143	400	-	-
2.1	Серверне обладнання, обчислювальна техніка	146	400	-	-
2.2	Залізобетонні панелі – 100 од. (300 од. – 2018 р.)	305	-	-	-
2.3	Автобус міського типу – 1 од.	5025	-	-	-
2.4	Інші основні засоби	667	-	-	-
3.	Придбання/виготовлення інших необоротних матеріальних активів	739	100	-	-
3.1	Побутове обладнання	739	100	-	-
4.	Придбання/створення нематеріальних активів в т.ч. по основних об'єктах	965	-	-	-
4.1	Продукти програмного забезпечення та інші нематеріальні активи	965	-	-	-
5.	Модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів в т.ч. по основних об'єктах	870	9350	3000	32,1
5.1	Модернізація порталних кранів	-	2000	3000	150,0
5.2	Паспортизація та проектні роботи з будівництва/капітального ремонту будівель	110	350	-	-
5.3	Реконструкція ТП-8	-	4000	-	-
5.4	Переоснащення ТП-5	-	3000	-	-
5.5	Модернізація ОЗ	290	-	-	-
5.6	Дообладнання системи обліку електроустаткування	14	-	-	-
5.7	Реконструкція будівлі БСТБ-70	355	-	-	-
5.8	Модернізація обладнання	101	-	-	-

1	2	3	4	5	6
6.	Капітальний ремонт	13546	19000	8500	44,7
6.1	Капітальний ремонт порталних кранів	3463	2000	2500	125,0
6.2	Капітальний ремонт електрообладнання порталних кранів	-	-	500	-
6.3	Ремонт м/б «Руслан» на клас Регістр (2020 р. м/б "Капітан Гисич")	-	6000	5500	91,7
6.4	Капітальний ремонт системи водопостачання	-	1000	-	-
6.5	Доковий ремонт м/б «Руслан» (2019 р. м/к «Витязь»)	5122	5000	-	-
6.6	Ремонт складських будівель порту та виробничих приміщень	2483	5000	-	-
6.7	Капітальний ремонт електропостачання кранових колонок	601	-	-	-
6.8	Утеплення фасадів та покрівлі будівель	1617	-	-	-
6.9	Капітальний ремонт грейферів	260	-	-	-

Обґрунтування капітальних інвестицій на 2021 рік.

5. Модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів

5.1. З метою забезпечення збереження виробничих потужностей, для виконання плану за об'ємом вантажопереробки на 2021 рік запланована модернізація порталних кранів на суму 3 000 тис. грн. Данні витрати заплановані через високий фізичний та моральний знос (понад 85%) існуючих основних засобів.

6. Капітальний ремонт основних засобів

6.1. – 6.2. Капітальний ремонт порталних кранів та електрообладнання порталних кранів.

Кранове господарство підприємства налічує 22 одиниці техніки, яка доволі застаріла (85 % зносу). З метою забезпечення безперебійної обробки вагонів та суден порталними кранами підприємства, згідно вимог «Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання», затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.01.2018 №62, «Положення про планово-попереджувальні ремонти портових кранів морських портів», затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України 17.06.2005 р. №317, «Правил технічної експлуатації підйомно-транспортного устаткування морських портів» (КНД 31.4.002-96), з метою відновлення ресурсу крана для подальшої експлуатації порталних кранів, необхідно провести капітальний ремонт кранів та електрообладнання порталних кранів на суму 3 000 тис. грн. При цьому один новий аналогічний кран коштує 100 000 тис. грн.

6.3. Необхідність ремонту м/б "Руслан" в 2021 році обумовлена тим, що класифікаційні документи Регістру судноплавства України на це судно діють до 21.07.2021 року. Для відновлення дії класифікаційних документів необхідно виконати обов'язковий перелік ремонтних робіт, встановлений правилами Регістру судноплавства України (ремонт на клас Регістру) у сумі 5 500 тис. грн.

Представлені вище капітальні інвестиції підприємства (11 500 тис. грн) планується здійснити за рахунок власних коштів – амортизаційних відрахувань.

Враховуючи те, що фінансовий план ДП «СК «Ольвія» на 2021 рік відповідно до встановленої форми повинен містити інформацію про основні фінансові показники наступних за плановим 4 років, тобто на 2022-2025 роки, які повинні відповідати стратегічному плану розвитку, виникає необхідність перегляду планового періоду (прогнозу) затвердженого Стратегічного плану підприємства.

Таким чином, після затвердження фінансового плану на 2021 рік задля відповідності основних фінансових показників на розгляд та затвердження до Міністерства інфраструктури України будуть подані зміни та доповнення до Стратегічного плану розвитку «ДП «СК «Ольвія» на період до 2038 року, затвердженого наказом Мінінфраструктури від 20.04.2015 №146 (в редакції наказу Мінінфраструктури від 30.07.2018 №344), та проект нової редакції Інвестиційного плану ДП «СК «Ольвія» на 2020-2023 роки.

8. План заходів з подальшого підвищення операційної ефективності підприємства на 2021-2023 роки

№ з/п	Найменування заходу	Зміст заходу	Наслідки впровадження заходу
1	2	3	4
1	Залучення додаткових вантажопотоків при зміні номенклатурі вантажів	- Зростання обсягів переробки вантажів на 5-7 % за рахунок збільшення видів та обсягів оброблення вантажів (залучення нових вантажопотоків – імпортних добрив, вугілля, тарно-штучних вантажів) та залучення транзитних вантажопотоків.	Забезпечення зростання доходів в середньому на 9 %. За даний період сила впливу операційного важеля в середньому становитиме 7,1, а отже чистий прибуток буде зростати в середньому на 63,9 %
2	Збільшення виробничої потужності підприємства	- Зростання можливих обсягів переробки вантажів (без залучення потенційних інвесторів) на 5-7% щорічно за рахунок вдосконалення технології зберігання вантажів та додаткового обладнання.	- зростання доходів; - скорочення питомих витрат на 1 тону вантажу; - підвищення ефективності використання трудових ресурсів.
3	Модернізація наявних виробничих потужностей	- Модернізація порталних кранів - Ремонт м/б "Руслан" - Списання вже амортизованих основних засобів	- виконання щорічних планів за вантажопереробкою; - підвищення продуктивності праці; - скорочення часу обробки суден; - оновлення основних засобів.

		засобів	Все це дозволить збільшити доходи підприємства і, відповідно, збільшити відрахування до держбюджету.
4	Оптимізація витрат підприємства	- Використання системи електронних закупівель Prozorro	Щорічна економія коштів завдяки використанню електронної системи публічних закупівель ProZorro становитиме $\approx 20\%$.
5	Підвищення енергоефективності підприємства	- Перехід на опалення пелетами (впровадження додаткових модульних котелень будівель ГПК та СГЕ) - Закупівля освітлювального обладнання для зовнішнього та внутрішнього освітлення	Перехід на опалення приміщень модульними котельнями дає можливість скоротити витрати в середньому за рік на 500 тис. грн, а враховуючи темпи росту цін на електроенергію, ця сума буде значно збільшуватися. Оснащення зовнішнього та внутрішнього освітлення підприємства світильниками та лампами LED, які при забезпеченні необхідної освітленості споживають у кілька разів менше електроенергії. Все це дозволить зменшити витрати на паливно-енергетичні ресурси.
6	Оптимізація тарифної політики підприємства.	- Оптимізація діючих тарифів по підприємству, впровадження сучасних технологій у виробничий процес та покращення якості послуг, що надаються.	Залучення додаткових вантажопотоків, залучення нових клієнтів, зростання доходів підприємства і, відповідно, збільшення відрахувань до держбюджету.
7	Автоматизація обліку на підприємстві та вдосконалення управлінського обліку	- Автоматизація інформаційної облікової системи: проведення автоматизації обліку зберігання майна підприємства, впровадження електронного обліку наряд-завдань, автоматизація складання звітів виконання фінансових планів підприємства.	Автоматизація дає можливість отримання та опрацювання інформації про стан усіх ланок виробничого процесу, обліку вантажів та оперативного їх планування. Значне полегшення роботи працівника, раціоналізація затрат його праці і підвищення її продуктивності. За допомогою сучасного програмного забезпечення облікові функції можуть бути повністю автоматизовані і їх результати можуть представлятися в будь-якому зручному для користувачів вигляді – як на машинних, так і на паперових носіях. Впровадження автоматизованих систем ведення бухгалтерського, управлінського обліку призведе до поліпшення якості облікових даних і, як наслідок, підвищення ефективності управління підприємством. Завдяки автоматизації скорочується час на оформлення різних документів, які не потребують великих місць для зберігання.
8	Залучення інвесторів	- Передача в концесію ЦМК ДП "СК "Ольвія" та майна філії «Ольвія» ДП АМПУ	Залучення додаткових інвестицій; залучення іноземних інвестицій; збільшення вантажопотоків; збільшення відрахувань до держбюджету.

Реалізація вказаних заходів у 2021-2023 роках забезпечить стійке підвищення конкурентоспроможності і привабливості стивідорної компанії та зростання обсягів переробки вантажів і доходів, оптимізацію витрат підприємства на зниження витрат на 1 тону, скорочення виробничих та адміністративних витрат,

підвищення ефективності використання основних виробничих засобів і трудових ресурсів, збільшення прибутку підприємства.

У зв'язку з нестабільним курсом гривні до іноземних валют в умовах залежності значної частини доходів та витрат підприємства від курсу та нестабільної ситуації в країні, коректний розрахунок позитивного ефекту від впровадження цих заходів можливий лише на короткострокову перспективу (1 рік). Тому він відображується у поточних фінансових планах підприємства на рік.

У 2021 році планується збільшити порівняно з прогнозом на 2020 рік доходи на 6,5 %, валовий прибуток – на 65,4 %, прибуток до оподаткування – на 26,8 %, виплати на користь держави – на 17,6 %. Вказана інформація наведена по статтям у проекті фінансового плану Державного підприємства "Стивідорна компанія "Ольвія" на 2021 рік.

Директор

Олейник Р.М.